

No hi ha crac

No en la seva globalitat, ni tots, ni tots en el mateix moment, però no és estrany que ara toqui modificar els Estatuts, diu en aquesta entrevista el diputat del Partit dels Socialistes de Catalunya.

J. M. Pasqual

--Es pot parlar de crac autonòmic?
—¿Què vol dir crac? ¿Vol dir fallida?

—Digui-li fallida.

—Doncs no. No, perquè potser sí que fa deu anys havíem mitificat allò que havia de ser l'Espanya de les autono-

alguns creiem que cal fer una passa més.

—Una passa més. ¿Cap a on? ¿I, per què si diu que l'Estat de les autonomies ha estat bo...?

—Sense poder parlar d'un crac s'ha posat en relleu que determinades qüestions no funcionen bé. Hi ha una gran confusió en l'àmbit de determinades competències. Per això cal anar pel ca-

Comunitats com ara Aragó o Castella-Lleó, governades per forces no socialistes, ja han fet saber que l'oferta governamental és inacceptable pel fet que desvalora una opció constitucional atorgada a les CCAA, transcorreguts els cinc anys adés esmentats.

A més, cadascuna de les CCAA té el dret a voler competències en aquelles matèries que estime convenientes, a l'empara de la capacitat que la Constitució els atorga.

Acudir al repte del govern central per a acceptar disciplinadament uns poquets dissenyats per altres no és ben bé un actiu del qual Hipólito Gómez de las Rocas, Aznar, Canyellas o altres es puguen envanir davant les pròpies clienteleles. I si té raó el govern quan tem que aquestes forces, en voler la via de la reforma, cerquen una afirmació política interessada a provocar el desgast del govern socialista tot emprant la demagògica, més raó tenen els que gràcies a la pròpia subsidiarietat han acabat descobrint les excel·lències de la Constitució per a regalar-se un triomf polític, de totes maneres ben complicat —ja que, en tot cas, la reforma dels Estatuts ha de passar per les Corts espanyoles—, davant els propis electorats.

La diferència d'enfocaments en la qüestió revela una vegada més que hi ha dues concepcions ben allunyades l'una de l'altra, a propòsit del model territorial d'estat dissenyat per la Constitució i el conjunt dels Estatuts d'Autonomia: els uns consideren que les concessions als subsidiaris de mecanismes homònims als de les autonomies anomenades plenes, complica encara més i eixampla els fronts de batalla entre centralisme i particularisme; els altres, sense representar una opció clara favorable a una generosa i general lectura del model, es veuen abocats per imperatius polítics d'altra mena a desdir-se d'una trajectòria ben poc nítida pel que fa a la realitat i l'abast del fet autonòmic. Al fons del contenciós i mirant-s'ho amb cert escepticisme, els nacionalistes catalans i bascos, que ja saben com de difícil es fa que els socialisme governant faça cap concessió.

Però les dretes espanyoles, regionalistes o no, encara no s'han adonat que per a arrancar del poder central una lectura ni que siga generosa s'hauran d'armar de paciència i de saviesa, i, això sembla que no és el cas d'aquests sobtats i pundonorosos neoautonomistes. □

DOMÈNEC UMBERT

«Cal no sacralitzar ni l'Estatut ni la Constitució».

mies i allò que seria l'autonomia de Catalunya, però, certament, avui l'Estatut i l'autonomia que havíem ideat l'any 1977 s'estan complint, amb retocs.

—¿Retocs?

—Retocs pel mal ús que pugui haver fet la drete catalana del govern de l'autonomia i, potser, també per la manca de generositat en alguns moments, del govern de l'estat.

—¿No hi ha crac, doncs?

—Al contrari. L'Estat de les autonomies ha estat bo, perquè ha ajudat a crear consciència autonòmica en algunes regions que la tenien mes esmorçada, i ha estat sobretot bo perquè no ha creat processos d'animadversió profunda, d'odi, contra les dues grans comunitats històriques, el País Basc i Catalunya. Ara, arribats a aquests nivells,

mí d'una lectura federalista de l'Estatut i la Constitució, que permetria delimitar responsabilitats polítiques.

—I si la lectura federalista implica modificacions puntuals en el futur en l'Estatut o en la Constitució, ¿què?

—¿Per què no? La reforma és una cosa regulada perfectament per l'Estatut i per la Constitució espanyola. Cal no sacralitzar ni l'Estatut ni la Constitució.

Si la lectura federalitzant exigeix en un moment determinat fer modificacions de l'Estatut, els socialistes catalans no hi estarem en desacord, si es fan amb consens. Però la modificació de l'Estatut no és una amenaça, pot arribar a ser una necessitat.

—No és només Catalunya, són pràcticament totes les autonomies, que plantegen l'ampliació de competències...

—Queden petits greuges puntuals en moltes comunitats, però en qualsevol cas el procés de transferències s'està culminant d'una manera globalment satisfactòria. Tampoc en aquest sentit crec que es pugui de cap manera parlar de crac autonòmic. El que passa és que si, quan el procés autonòmic està practicament culminat, no s'avança, comença a deteriorar-se.

—*Avançar voldrà dir reformar uns Estatuts que mai hauran funcionat al màxim del seus sostres competencials...*

—Els Estatuts es van fer en una conjuntura política diferent de l'actual. La democràcia encara era una aventura. Ara, doncs, que no hi ha cap perill involucionista, no és estrany que s'hagin de modificar els Estatuts. No en la seva globalitat, ni tots, ni tots en el mateix moment.

A part, la reforma no sempre és deguda al fet que els Estatuts no siguin un instrument útil, a vegades pot ser deguda als errors de polítiques concretes, per part d'alguns governs autonòmics, que apliquen a poc ritme els estatuts.

—*El «café para todos» que va inspirar l'autonomització de l'estat, amb el federalisme ¿es manté?*

—El dret de tothom a accedir a les mateixes quotes d'autonomia era un principi vàlid al 1978, és vàlid ara i ho serà d'aquí a cent anys. No hi pot haver discriminació en l'horitzó final. Però que tothom hagi de recórrer el camí al mateix ritme, no cal. És possible establir ritmes diferents. I la lectura federalista incideix més, no en l'horitzó final, sinó en el *timing* per accedir-hi.

En aquest sentit és lògic fins a cert punt que determinades comunitats que han fet un ús més intens de l'autonomia, puguin accelerar els seus ritmes cap a l'horitzó final.

—*¿Creu vostè que el federalisme que defensen els socialistes catalans és entès pel govern central?*

—Tots els governs centrals de tots els països del món tenen inèrcies centralistes i jacobines i el PSOE no n'és una excepció. Per tant, que el federalisme s'hagi impulsat, des del socialisme català i no des de Madrid, és correcte. Tanmateix, cal no oblidar que el congrés del PSOE va assumir sense gaire problemes la proposta federalista del socialisme català.

A més, la proposta federalista que hem fet els socialistes de Catalunya és la proposta més transcendental d'es-

tractura política de l'estat que s'ha fet en la història contemporània del país. I que el partit que governa a l'estat l'hagi assumida és un èxit. A partir d'aquí ja entrariem en el terreny de la futurologia.

—*Acceptem que la proposta federalista difícilment hauria pogut sorgir de la mentalitat més centralista del govern central de l'estat, però el següent pas, ¿a qui li toca fer-lo?*

—El pròxim pas hauria de donar-lo el govern de Convergència i Unió.

—*¿Com?*

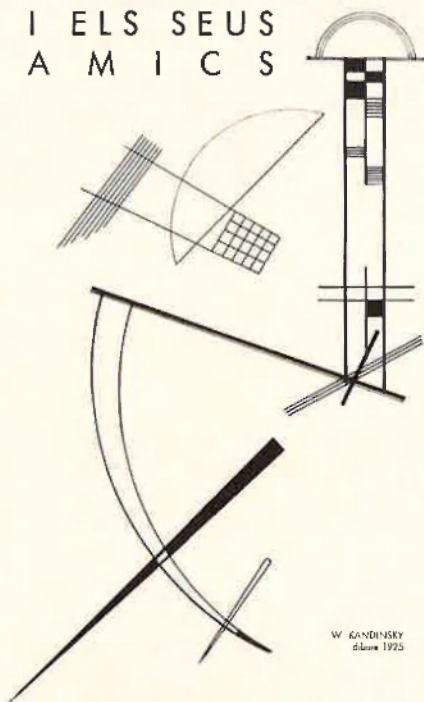
—Creant un clima polític a Catalunya en el qual el consens sigui possible. Si a Catalunya les propostes d'aprofundiment autonòmic es fan amb un esperit d'unitat de totes les forces polítiques, poden tirar endavant a nivell general de tot l'estat. Si no és així, avançar és molt difícil.

—*¿No li sembla una mica sorprenent que els responsables de fer avançar el federalisme hagin de ser CiU?*

—La resposta és categòrica. El pròxim pas perquè sigui possible aprofundir l'autonomia, ja sigui en la federalització de l'estat o en qualsevol altra forma, l'ha de donar el govern de Convergència i Unió, creant un clima de consens. □

ADAMI
AGREDANO
ALBIZU
ALCÓN
V. ALEIXANDRE
ALFARO
AMAT
ARACIL
J. L. ARANGÜREN
ARMENGOL
ARROYO
AZORIN
DORO BALAGUER
N. BALDEWEG
BARRANCO
BASELITZ
BAYARRI
BEN VAUTIER
BECHTOLD
BOIX
BROTO
CABRERA
C. CALVO
CAMPANO
CAMPIGLI
CANDIO
CANOGAR
CASTILLO
CARDELLS
ANTHONY CARO
RAFOLS CASAMADA
E. CRONICA
CUMELLA
CHENU
CHILLIDA
CHIRINO
E. D'ORS
EDO
WILL FABER
FAY
FERNÁNDEZ-ALBA
F. ROIG
FENOLL
J. FRANCÉS
A. FERRANT
J. FUSTER
GARCIA BERNET
GARCIA SEVILLA
GENOVÉS
GERARD
GEHR
M. GIL
GIL ALBERT
GIMÉNEZ DE HARO
JULIO GONZÁLEZ
ROBERTA GONZÁLEZ
GORDILLO
J. GOYTISOLO
GUMBÁU
J. HELION
HENSCHEL
HERAS
KAHANA
KANDINSKY
KILIS

ALFONS ROIG I ELS SEUS AMICS

DEL 23 DE JUNY AL 25 DE JULIOL 1988

SALA PAPPALÒ - PALAU DE L'ESCALA

HORARI: MATINS, DE 11 A 13'30. VESPREDES, DE 18 A 21'30. DUMENGES, TANCAT

KNIFER
JIRI KOLAR
LACHAUER
J. LASSAIGNE
LE CORBUSIER
JEAN LE GAC
LINSTROM
LOMBARDO
LOLO SOLDEVILA
EVA LOOTZ
WOLFFANG LUY
LUPERTZ
LUMOS
MAGNELLI
MANESSIER
MARC
MASIA
MILLARES
MIRA
MIRO
M. MOLINA
MOMPO
MORELLET
MORTENSEN
NAVARRO
NITSCH
G. OCHOA
PASTOR PLA
PICASSO
POLIAKOFF
POPOVICI
PRADOS
RABASCALL
M. RAGON
RAINER
RAHNER
REICHEL
R. BERENGUER
HANS RICHTER
ROBERT
ROCHER
ROUJALIT
SALOMÉ
X. SANCHIS
SANCHIS GUARNER
SARMENTO
SEMPERE
SENIN
SERRANO
SICILIA
SORIA
SOULAGES
TAPIES
TEIXIDOR
TINGUELY
TORRES
VALDES
VANDOVERA
VASARELY
V. VENTURA
VIALLAT
VOSTELL
WENTWORTH
YTURRALDE
M. ZAMBRANO

DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA

COL·LABOREN: UNIVERSIDAD INTERNACIONAL MENENDEZ Y PELAYO · INSTITUT VALÈNCIA D'ESTUDIS I INVESTIGACIÓ